

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Joz 3, 1 – 6

Text: Joz 4, 4 – 7 *Jozue tedy povolal dvanáct mužů, které z Izraelců určil, po jednom z každého kmene, a řekl jim: "Jděte před schránou Hospodina, svého Boha, doprostřed Jordánu. Každý si vyžvedne na rameno jeden kámen, podle počtu kmenů Izraelců. To bude mezi vámi na znamení. Až se v budoucnu budou vaši synové vyptávat: „Čím jsou pro vás tyto kameny?“, odpovíte jim: »Vody Jordánu se rozestoupily před schránou Hospodinovy smlouvy; když procházela Jordánem, vody Jordánu se rozestoupily.« Tyto kameny budou Izraelcům pamětným znamením navěky."*

V Bibli máme dva příběhy, které jsou si velice podobné: Příběh o tom, jak Mojžíš provedl Izraelce Rudým mořem a příběh o tom jak Jozue provedl Izraelce rozvodněným Jordánem. Dnes jsme četli ten druhý příběh. Četli jsme, jak Jozue přikázal: „Jděte doprostřed Jordánu!“ Jordán byl tehdy pro Izraelce velkou překážkou na cestě do zaslíbené země. Navíc byla tehdy řeka, jak čteme, rozvodněná daleko ze svých břehů. Izraelci stanuli před něčím, co také my v životě čas od času zakoušíme. Nevíme, jak dál, neznáme východisko, nevidíme řešení. Na svoji slabou víru se jen těžko spoléháme. Přesto nás víra může provést i cestou zdánlivě neschůdnou. Když přišli Izraelci k Jordánu, správcové prošli táborem a přikázali lidu: "Jakmile spatříte schránu smlouvy Hospodina, svého Boha, a lévijské kněze, kteří ji nesou, vytáhnete ze svého místa a půjdete za ní." Potom Jozue řekl kněžím: "Zvedněte schránu smlouvy a ubírejte se před lidem, a vstupte do Jordánu." I zvedli schránu smlouvy a šli před lidem. Jozue pak řekl lidu, co mu předtím oznámil Hospodin: „Jakmile nohy kněží nesoucích schránu Hospodina, Pána celé země, spočinou ve vodách Jordánu, jordánské vody se rozestoupí; vody řitící se shora zůstanou stát jako jednodláň hráz." A jak Jozue řekl, tak se to také stalo. Kněží vstoupili do vody a Hospodin způsobil, že voda v Jordánu se kdesi v dálce zastavila, a zbytek odtekl pryč. Tam, kde měli Izraelci přejít Jordán, se vytvořil brod. Kněží s truhlou smlouvy stáli uprostřed Jordánu a lid přecházel na druhou stranu. Hospodin pak Jozuovi přikázal: "Vyberte si z lidu dvanáct mužů, po jednom z každého kmene, a přikážete jim: Vyneste zprostřed Jordánu, z místa, kde stály nohy kněží, dvanáct kamenů, vezměte je s sebou a složte je na místě, kde této noci přenocujete." Izraelci tak učinili a na druhém břehu postavili z těch dvanácti kamenů posvátný kruh. Jozue Izraelcům řekl: To bude mezi vámi na znamení. Až se v budoucnu budou vaši synové vyptávat: „Co je to za kameny?“, odpovíte jim: „Ty jsme tu dali, když se vody Jordánu rozestoupily před schránou Hospodinovy smlouvy a my jsme přešli na druhý břeh.“ A tak se tyto kameny staly pro Izraelce svědectvím jejich záchrany." Když Izraelci přešli Jordán a kněží i s truhlou smlouvy také vystoupili na břeh, vody Jordánu opět začaly téci. Hospodin pak přikázal Jozuovi, aby na všech Izraelcích provedl obřízku. Obřízka byla znamením vyvoleného Božího lidu. V době svého bloudění po poušti ji Izraelci nevykonávali. Pak společně slavili hod beránka – připomínku velké noci v Egyptě, při níž zabitý beránek zachránil Izraelce před andělem zhoubcem. Nyní se Izraelci slavením hodu beránka připravili k dobytí města Jericha.

Tolik říká dnešní příběh. Ale my chceme také vědět, co to všechno znamená pro nás. Můžeme to použít jako přirovnání i k životu současného Božího lidu – církve. Můžeme příběh užít jako podobenství o tom, jak i my, jak každý z nás přicházíme do té „zaslíbené země“, do království Božího. Nemyslím však teď na to, které čekáme po smrti, ale myslím na ten život s Bohem, který smíme žít už tady na zemi. Na Boží království jako na život pod Boží vládou. Nikdo k Bohu nepřichází z vlastních sil a předpokladů. Mezi námi a Bohem je něco jako velká propast. Řekněme, překážka podobná Jordánu. Bez Boží pomoci bychom se na druhou stranu nikdy nedostali. Na té druhé straně je „zaslíbená země“ – tedy obraz, který pro nás představuje život s Bohem, život ve svobodě, život v Boží blízkosti. Řečeno novozákonní mluvou, je to ten nový život vykoupeného Božího dítěte. Ale k tomu životu není běžně přístup. Je tu velká překážka – něco jako rozvodněný Jordán. Tou překážkou v našem životě je nedůvěra, nevěra Bohu – to je náš hřích. My potřebujeme být svého hříchu, své nevěry, zbaveni, být z ní vysvobozeni. Potřebujeme vykročit na cestu víry, lásky a naděje.

Vykročení na cestu víry vyžaduje odvalu. Je to odvážný krok. Krok víry bývá docela bláznivý, něco jako když chcete projít rozvodněným bouřícím Jordánem. Jak to ti Izraelci dokázali? Co je přimělo k tomu, že vstoupili do Jordánu a byli převedeni na druhý břeh? Možná to, že viděli uprostřed Jordánu truhlu smlouvy, symbol Boží přítomnosti mezi nimi. A když ji následovali, tak přešli. Pro nás je znamením Boží přítomnosti mezi námi Ježíš Kristus, vtělené Boží slovo, Boží i lidský syn, kterého nám Písmo staví před oči. Bůh poslal do tohoto hříchem zaplaveného světa svého Syna Ježíše Krista, aby šel před námi a ukázal nám cestu spasení. Kdo s vírou hledí na Krista, jde cestou záchrany a vstoupí do království Božího, tzn. nalezne nový vztah s Bohem.

Je to velký Boží skutek a Boží milost, když můžeme ve svém životě něco takového zakusit. Když poznáme, tak jak se píše v Novém zákoně, že nás Bůh převedl ze smrti do života. Bez této zkušenosti je to pro nás jen suchá teorie. Něco jako když Izraelci slyšali od svých rodičů, že je kdysi Hospodin převedl přes Rudé moře a vysvobodil z Egypta. Takové vyprávění se hezky poslouchá, ale člověk si o tom myslí své. Je to hezká legenda, pohádka pro děti, přibarvené vzpomínky těch, kdo se nostalgicky ohlížejí na svá mladá léta. Víme, že všichni Izraelci, kteří měli zkušenost z toho legendárního přechodu Rudého moře, byli v té době už dávno mrtví. Už se jen povídalo o tom, co kdysi Pán Bůh učinil. Jen se povídalo. Nežil už nikdo, kdo by měl stejnou zkušenost.

To je situace i mnoha lidí v církvi dnes. Slyšeli jsme o Božích činech pouze vyprávět. V Bibli čteme o mocných Božích skutcích. Vyprávíme o Božích činech v nedělní škole. Známe biblické příběhy z náboženství. Víme o duchovním životě našich otců z konfirmačního cvičení. V kázání si připomínáme, co se o Bohu píše v Písmu svatém. To je všechno krásné. Ale není to k ničemu, jestliže to pro nás zůstane pouhou legendou, teorií, ideologií, věroukou, dogmatikou, kterou lze vyprávět, naučit se, ale kterou nelze zažít. Izraelci před Jordánem na tom byli právě tak. Něčemu věřili, ale neměli s tím vlastní osobní zkušenost. Oni potřebovali nejen slyšet, že Bůh kdysi vysvobodil jejich otce. Oni potřebovali sami takové vysvobození zakusit. Proto je přechod Jordánu pro ně stejná zkušenost s Bohem jako kdysi přechod Rudého moře pro jejich otce.

Samotná událost přerušení toku řeky Jordán není nic zázračného či nadpřirozeného. Jde o jev přírodopisně snadno vysvětlitelný, popsateľný, historicky zdokumentovaný. Ale víra takové životní události hodnotí z jiného pohledu. Mnohé životní zvraty a zkušenosti jsou snadno popsateľné z různých hledisek, třeba sociologických či psychologických, ale víra dává těmto zkušenostem ještě jiný rozměr. Vnímá je jako Boží jednání. Jde o zkušenost, že Bůh se mnou v životě nějak jedná, nějak intervenuje do mého života, a já smím ty Boží zásahy rozpoznávat a buď jim nerozumím, nebo si je mohu nějak interpretovat. A to je pak naše svědectví víry. Izraelci interpretovali přechod Jordánu jako zkušenost s Bohem, zkušenost vysvobození a záchrany. A chtěli o tom vydat svědectví pro další generace. Proto vynášejí z prostředku Jordánu dvanáct kamenů a z nich staví památný kruh, který má upomínat jejich potomky na Boží jednání a na zkušenost, kterou Izraelci s Bohem učinili. Dělají to proto, aby vyprovokovali otázky u svých potomků. Je to způsob tradování víry. Naši otcové učinili zkušenost s vysvobozujícím Bohem. My to můžeme potvrdit svou vlastní zkušeností. A chceme, aby i naše děti o tom věděly a zakusily totéž, protože jen tak to přijmou. Tradování víry není předávání nějakého reliktu minulosti, ale je to vždy nová aktuální zkušenost s tímž Bohem, který oslovoval naše předky.

Bratři a sestry, až se vás vaši synové a dcery budou ptát, proč chodíte do kostela, co pro vás znamená víra, čím jsou pro vás tyto věci, jste připraveni vydat jim své svědectví? Nebo se těmto otázkám vyhýbáme? Izraelci postavili dvanáct kamenů na břehu Jordánu, aby se jich na to jejich děti musely zeptat. Čím my vedeme své děti k otázkám, aby se nás ptaly na víru v Boha? Co je v našem životě takovými vyznavačskými kameny, které budí zvědavé otázky? Zcela jistě způsob, jakým interpretujeme svůj život, je pro naše okolí výrazným svědectvím. Jestliže nám jde o předávání štafety víry, měli bychom svými postoji k otázkám přímo provokovat. Zbožnost není jen naše soukromá záležitost, ale je to maják, jsme město na hoře ležící, svíce postavená na svícen, kameny provokující k otázkám. A my máme být připraveni vydat své svědectví. I naše malé rodinné nebo velké církevní rituály mohou tomuto účelu sloužit.

V Izraelském lidu byl na celou jednu generaci přerušen rituál obřezávání. Po čtyřicet let se Izraelci nedávali obřezávat. Nebylo na co navázat. Muselo se začít znovu. Nová generace musela učinit novou zkušenost s Bohem, a na základě vlastní zkušenosti se pak dali obřezat. Starozákonní obřízka je obdobou našeho křtu. Ale jestliže tu vyrůstá generace, kde byla v rodinách přerušena tradice víry a zbožnosti, je třeba začít znovu. Mladí lidé musí učinit novou vlastní zkušenost s Bohem a nejen slyšet z vyprávění, jaké to bývalo za doby mládí jejich rodičů, jak se chodívalo z pasek do kostela a kolik nás bývalo konfirmandů a jak býval plný kostel. To jim není k ničemu. Oni potřebují mít svoji vlastní zkušenost. A na základě této vlastní zkušenosti víry pak může přirozeně následovat křest, jestliže někdo nebyl pokřtěn už jako dítě nebo, je-li pokřtěn, má mít možnost se nějak přiznat ke svému křtu, přiznat se k tomu, že už i já věřím tomu, čemu věřili moji otcové. Jednou z možností je třeba konfirmace. Ale mnozí k víře dojdou až mnohem později.

Izraelci slaví po přechodu Jordánu znovu hod Beránka. Rituál, který na poušti neslavili. Hod Beránka, který později Ježíš přeznačí na slavnost eucharistie. Svatá večeře Páně, to je pro nás stále opakovaná připomínka toho, co pro nás Bůh učinil. A my si máme Boží vykupitelský čin připomínat a zpřítomňovat co nejčastěji, protože si to potřebujeme připomínat stále. Takové liturgické připomenutí a duchovní zakoušení toho, co Bůh v Ježíši Kristu pro nás vykonal, nám dává sílu k novému zápasu víry, který je před námi. Izraelci, když vstoupili do nové země, čekal je ještě veliký zápas o to, aby ji celou získali. Každý, kdo je Bohem vykoupěn k novému životu, podstupuje veliký a trvalý zápas o udržení a zachování své víry. Víru je třeba stále posilovat. Proto si navzájem sloužíme svědectvím Písma, vzájemně se povzbuzujeme sdílením své víry a navzájem si svědčíme o Božím jednání a svátostně jej připomínáme a zpřítomňujeme. Jde o to, aby naše víra nezůstala na cestě stát. Abychom nezůstávali stát před nejrůznějšími Jordány svého života, ale vstupovali odvážně na cestu následování Ježíše Krista a sami zakoušeli to, o čem jsme dosud jenom slýchali.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi nám ukázal, že tvá cesta vede k životu. Dej, ať nemáme strach tě následovat. Posiluj naši víru, že cesta kříže a oběti vede do tvého blahoslaveného království. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši, přimlouváme se za všechny, kteří jsou v jakékoliv tísní. Kterí před sebou nevidí žádné východisko ze své situace. Prosíme za lidi stížené těžkou nemocí, za lidi, kteří se ocitli bez zaměstnání, bez obživy, za lidi, za manžele, kterým se jejich vztah rozpadl, za rodiče, které opustily jejich děti, za děti, kterých se jejich rodiče zřekli. Prosíme tě za všechny zoufalé, strádající a sklíčené. Pane, i naše srdce proměňuj tak, abychom byli světlem tomuto světu a solí země. Nechť tobě samému vzejde z našich činů i slov sláva a čest. Amen.*